

Ghidul Cetățeanului

Cum să adresezi o petiție instituțiilor publice

Acest ghid explică pas cu pas cum funcționează dreptul de petiționare.

Dreptul de petiționare este prevăzut în art. 51 din Constituție. Reglementarea modului în care acest drept poate fi exercitat este stabilită prin Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor aprobată prin Legea nr.233/2002, cu modificările și completările ulterioare.

O petiție este instrumentul oficial prin care puteți semnala o problemă, face o propunere sau cerere către orice instituție a statului. Potrivit ordonanței, prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poștă electronică, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiilor și societăților naționale, societăților comerciale de interes județean sau local, precum și regiilor autonome. Prin petiție se valorifică un drept sau un interes personal (direct legat de autorul petiției).

Iată pașii pe care trebuie să îi urmați și termenele legale pe care instituțiile trebuie să le respecte.

Drepturile și Regulile Fundamentale

- **Ce este o petiție:** Legea definește petiția ca fiind orice cerere, reclamație, sesizare sau propunere formulată în scris sau prin poștă electronică (e-mail), pe care un cetățean sau o organizație o adresează autorităților publice.
- **Regula anonimatului (Atenție):** Petițiile anonime sau cele în care nu sunt trecute datele de identificare ale petiționarului **se clasează** (nu se iau în considerare). Instituția nu este obligată să răspundă la o sesizare nesemnată/neidentificabilă.
Prin excepție, această obligație nu se aplică în cazul petițiilor anonime sau al celor în care nu sunt menționate datele de identificare a petiționarului și care se referă la cazuri de hărțuire pe criteriu de sex ori de hărțuire morală.
- **Gratuitatea:** Depunerea și soluționarea petițiilor sunt complet gratuite.

Pasul 1: Redactarea corectă a petiției

Pentru ca sesizarea dumneavoastră să fie validă și să primească un răspuns concret, documentul trebuie să fie clar și să conțină obligatoriu următoarele elemente:

- **Datele dumneavoastră de identificare:** Numele și prenumele complet.
- **Datele de contact:** Adresa de domiciliu sau de corespondență validă la care doriți să primiți răspunsul, mult mai rapid și recomandat, astăzi, adresa de e-mail.
- **Obiectul petiției:** Expuneți problema clar, concis, fără un limbaj injurios (*petițiile cu limbaj licențios vor fi clasate*). Atașați, dacă este cazul, documente doveditoare (fotografii, copii după acte, contracte).
- **Semnătura:** Olografă (dacă depuneți fizic petiția) sau electronică (dacă folosiți e-mailul sau formularele online ale instituțiilor).

Pasul 2: Identificarea instituției și a datelor de contact ale compartimentului de relații cu publicul

Este important să trimiteți petiția către instituția care are competența să vă rezolve problema (de exemplu, o problemă de mediu la Garda de Mediu, nu la Primărie). Conform legii, fiecare instituție publică este obligată să aibă un compartiment specializat de relații cu publicul care să se ocupe exclusiv de preluarea, înregistrarea și urmărirea soluționării petițiilor.

Navigați pe website-ul instituțiilor și căutați secțiunea „Petiții”, „Relații cu Publicul” sau „Contact”. Acolo trebuie să fie menționate clar adresa de e-mail dedicată preluării petițiilor și date de contact telefonice specifice acestui compartiment.

Pasul 3: Depunerea petiției

Astăzi, interacțiunea fizică nu mai este necesară. Puteți depune petiția:

- Prin e-mail, la adresa oficială a instituției sau la adresa compartimentului de relații cu publicul identificate la pasul anterior.
- Prin formularele electronice afișate pe site-urile instituțiilor, cu completarea câmpurilor obligatorii indicate.
- Prin poșta clasică sau direct la Registratura instituției.

Indiferent de metodă, asigurați-vă că primiți un număr de înregistrare. Aceasta este dovada dumneavoastră că petiția a fost preluată.

Pasul 4: Termenele legale de răspuns

Din momentul în care instituția v-a comunicat numărul de înregistrare, se derulează termenele legale din OG nr.27/2002:

- **30 de zile:** Acesta este termenul standard în care instituția este obligată să vă trimită răspunsul (indiferent dacă soluția este favorabilă sau nefavorabilă).
- **Prelungire de 15 zile:** Dacă problema semnalată de dumneavoastră este foarte complexă și necesită o cercetare mai amănunțită, conducătorul instituției poate prelungi termenul cu cel mult 15 zile, iar în domeniul energiei și gazelor naturale, termenul poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile, cu notificarea prealabilă a petentului. Urmează să fiți notificat despre această prelungire în interiorul celor 30 de zile.
- **Redirecționarea în 5 zile:** Dacă ați greșit instituția și ați trimis petiția cuiva care nu are competență (ex: la Poliția Locală în loc de Poliția Națională), instituția care a primit-o **este obligată** să o trimită instituției competente, în termen de 5 zile de la înregistrare, și să vă anunțe despre această redirecționare.

Pasul 5: Petițiile multiple pe același subiect

Dacă trimiteți mai multe petiții la aceeași instituție, sesizând exact aceeași problemă, acestea vor fi conexe (lipite) și veți primi un singur răspuns. Dacă, după ce ați primit răspunsul final, mai trimiteți o nouă petiție cu același conținut, fără a aduce dovezi noi, legea permite instituției să claseze noua petiție, transmițându-vă doar o notificare în acest sens.

Legi complementare de care trebuie să țineți cont

În situația în care dumneavoastră nu primiți răspuns la petiție sau dacă sunteți nemulțumit de modul în care a fost soluționată aceasta (considerând că vi s-a încălcat un drept recunoscut de lege), reglementările OG nr. 27/2002 nu se mai aplică, iar pașii următori trec sub incidența altor legi:

- **Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**
Tăcerea administrației (neprimirea unui răspuns în termen de 30 de zile) sau un răspuns care vă lezează un drept legitim reprezintă, conform acestei legi, un refuz nejustificat. În această situație, aveți dreptul să acționați în instanță instituția la secția de contencios administrativ a tribunalului pentru a o obliga să emită actul dorit și pentru a cere eventuale daune.
- **Legea nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public**
Atenție la diferența dintre a cere statului să rezolve o problemă în interesul privat al persoanei (petiție conform OG nr.27/2002) și a solicita instituțiilor să vă comunice o informație sau un document deja existent (solicitare de informații pe Legea nr. 544/2001). Dacă doriți doar o informație publică (ex: o copie după un contract), folosiți Legea 544, unde termenul de răspuns este mult mai scurt (10 zile), iar demersul este diferit.

Adresarea unei petiții este un instrument direct prin care puteți corecta erori și puteți atrage atenția asupra problemelor comunitare, sesizând instituțiile în vederea rezolvării acestora.